

Πρωτ. 1532
Αριθμ.
Διεκπ. 741

Σπάτα, 8 Δεκεμβρίου 2011

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 68^Η

Πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς μας πιστοὺς

ΘΕΜΑ: «Γιὰ τὴν καύση»

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες πληροφορηθήκαμε ὅτι τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο Μαρκοπούλου ὁμόφωνα ἀπεφάσισε τὴν λειτουργία ἀποτεφρωτηρίου σὲ δημοτικὴ ἔκταση δίπλα ἀπὸ τὸ Κοιμητήριον.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ δημιουργία τέτοιων χώρων ἔχει πλέον νομοθετικὰ ἀποφασισθεῖ καὶ ρυθμισθεῖ, ὁπότε περιττεύει κάθε πρωτοβουλία παρεμπόδισης ἢ καὶ δημόσιας κριτικῆς τέτοιων ἀποφάσεων, ἰδίως ὅταν αὐτὲς ἐκφράζονται ἀπὸ ἐκλεγμένα ὄργανα. Σὲ τελικὴ ἀνάλυση, ὁ καθένας εἶναι ἐλεύθερος νὰ πράξει κατὰ συνείδηση καὶ ἐπιλογή. Ἡ ἐλευθερία εἶναι ἀναφαίρετο δικαίωμα.

Κατόπιν τούτου, ἀρχικὴ σκέψη μας ἦταν μᾶλλον νὰ σιωπήσουμε, παρὰ τὸ ὅτι ἡ ἐπιδειχθεῖσα σπουδὴ ἀπὸ τὸν Δῆμο Μαρκοπούλου, μάλιστα πρὶν ἀπὸ ἄλλους μεγάλους Δήμους, ὅπως τουλάχιστον τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ, μὲ τὴν πρόφαση τῆς ἐπείγουσας ἀνάγκης ἢ τῆς ὑποδειγματικῆς εὐαισθησίας, ἀφήνει πολλὰ ἐρωτηματικὰ γιὰ τὰ κίνητρα τῆς ἀποφάσεως καὶ ἐνδεχομένως τὴν ἀποτελεσματικότητά της.

Μὲ μεγάλη μας ὀμως ἐκπληξη εἶδαμε ὅτι ἡ Δημοτικὴ Ἀρχή, πού πιστεύουμε νὰ μὴν ἀμφισβητεῖ τοὺς διακριτοὺς ρόλους τῆς Ἐκκλησίας καὶ πολιτείας, ἐντελῶς αὐθαίρετα, ἐπειδὴ προφανῶς πιστεύει ὅτι τὸ ὅλο θέμα σαφῶς ἀφορᾷ καὶ τὴν Ἐκκλησία, στὸ ἀνακοινωθὲν πού ἐξέδωσε ἐξηγεῖ τὸ ποια εἶναι ἡ ἀποψη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἐχομε τὴν ἐντύπωση ὅτι ὅπως ὁ Ἐπίσκοπος δὲν εἶναι ἀρμόδιος νὰ μᾶς πληροφορήσει περὶ τῶν ἀρχῶν λειτουργίας τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, κατὰ ἀνάλογο τρόπο καὶ ἡ ὅποια δημοτικὴ ἀρχὴ δὲν εἶναι ἀρμόδια νὰ μᾶς ἀναλύσει τὴν Ὁρθόδοξη διδασκαλία γιὰ τὴν ἀποτέφρωση

τῶν νεκρῶν σωμάτων. Ἄν δὲν ὑπῆρχε σπουδή, καὶ μὲ δεδομένη τὴν καλὴ διάθεση, θὰ μπορούσαν πρὶν ἀποφασίσουν οἱ Δημοτικοί μας ἄρχοντες –ἀφοῦ μάλιστα ἤθελαν νὰ λάβουν, ὅπως φαίνεται, ὑπόψη τους τὴν ἄποψη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας- νὰ ἀπευθύνονταν στὸν τοπικὸ Ἐπίσκοπο ἢ νὰ συμβουλευόνταν τοὺς Ἱερεῖς τοῦ Μαρκοπούλου ἢ ἀκόμη καὶ νὰ ρωτοῦσαν τὴν Ἱερά Σύνοδο. Δυστυχῶς, αὐτὸ δὲν ἔγινε τότε ποὺ ἔπρεπε. Γι' αὐτὸ κι ἐμεῖς ὀφειλετικῶς ἐπιχειροῦμε τώρα νὰ ἐνημερώσουμε τὸν πιστό μας λαό.

Ἡ ἐπίσημη θέση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως διατυπώθηκε μὲ ἀπόφαση τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας της εἶναι κάθετα ἀντίθετη μὲ τὴν πρακτικὴ τῆς καύσης τοῦ σώματος: «*ἡ Ἐκκλησία ἀπορρίπτει τὴν καῦσιν τῶν νεκρῶν ὡς θεσμὸν ἀπάδοντα πρὸς τὴν παράδοσιν Αὐτῆς*» (Ἐγκύκλιος ὑπ' ἀριθμ. 2734 τοῦ 2002). Μάλιστα ἡ τελευταία ἀπόφαση τῆς Ἱεραρχίας, στὴν Συνεδρία τῆς 12^{ης} Μαΐου 2010, λέγει: «*Γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει καὶ συνιστᾷ ὡς μοναδικὸ τρόπο ἀποσυνθέσεως τοῦ νεκροῦ σώματος τὴν ταφὴν σύμφωνα μὲ τὴν ἀγία Διδασκαλία Της καὶ τὴν ἀπό αἰώνων Παράδοσίν Της*». Κατόπιν τούτου, ἡ τέλεση τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας γιὰ ὅσους ἀποφασίζουν προηγουμένως νὰ ἀποτεφρωθοῦν εἶναι προβληματική. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀσφαλῶς δὲν ἔχει λόγο γιὰ τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ἑτεροθρήσκους καὶ φυσικὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιμείνει γι' αὐτοὺς οἱ ὅποιοι εἴτε ἐπιλέγουν τὴν πολιτικὴ κηδεῖα εἴτε δέχονται νὰ φύγουν χωρὶς ἐκκλησιαστικὴ ἱεροπραξία. Ἀντιλαμβάνεται ὅμως κανεὶς τὸ πρόβλημα ποὺ θὰ δημιουργηθεῖ στὶς περιπτώσεις ποὺ κάποιοι ζητοῦν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία νὰ παραβεῖ τις ἀρχές καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πράξιν της. Οὔτε τις ἀκολουθίες μπορούμε νὰ ἀλλάξουμε οὔτε φυσικὰ τὴν παράδοση καὶ τὴν πίστην μας νὰ ἀλλοιώσουμε.

Τελικὰ μὲ πρόφαση τὰ ὅποια οἰκονομικὰ ὀφέλη, ἐντελῶς ἀβίαστα κάποιοι ἐπιδιώκουν νὰ εἰσαγάγουν πρωτόγνωρα ἤθη, ποδοπατῶντας ἱερὰς διαχρονικὰς παραδόσεις καὶ περιφρονῶντας τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας συνείδηση. Μπορεῖ τὰ κοιμητήρια νὰ εἶναι δημοτικὲς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία καὶ ἡ ταφὴ ἀποτελοῦν ἀποκλειστικὰ ὑπόθεση τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποία εἶναι ὑποχρεωμένη αὐτὴ νὰ τελεῖ γιὰ ὅσους τῆς τὸ ζητοῦν μὲ τοὺς δικούς της καὶ μόνον ὄρους. Ὁ Ἐπίσκοπος ἀσφαλῶς δὲν μπορεῖ νὰ ἐνεργεῖ σύμφωνα μὲ τὴν γνωμοδότηση τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου. Ἐπιβάλλεται νὰ ἀκολουθεῖ τις ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τις ἐπιταγὰς τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τὴν ἀρχιερατικὴν συνείδησίν του. Τυχὸν ἐπιμονὴ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου στὴν ἀπόφασίν του πιθανὸν νὰ προκαλέσει ἔντονα κοινωνικὰ προβλήματα, στὰ ὅποια τὴν λύση δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ δώσει ἡ Ἐκκλησία. Ἐμεῖς δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ ὑποκύψουμε σὲ τετελεσμένα γεγονότα. Γι' αὐτὸ καὶ ζητοῦμε ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιον νὰ ἐπανεξετάσουν τὸ ὅλο θέμα μὲ μεγαλύτερη προσοχὴ καὶ σύνεση, διότι ἡ εὐθύνη θὰ ἐπιβαρύνει ἀποκλειστικὰ τοὺς ἴδιους.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἀπόφαση ἦταν μᾶλλον βιαστική, μὲ κίνητρο τὴν ἐνδεχόμενη ἐπίλυση οἰκονομικῶν προβλημάτων τοῦ Δήμου. Μὲ κανέναν τρόπο δὲν μπορούμε νὰ φαντασθοῦμε ὅτι τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο εἶχε διάθεση ἀντιπαράθεσης μὲ τὴν Ἐκκλησία ἢ πρόκλησης τοῦ αἰσθητηρίου τοῦ πιστοῦ λαοῦ, μέσα στὸν ὁποῖο αἰσθανόμαστε πῶς καὶ οἱ ἴδιοι ἀνήκουν. Γι' αὐτὸ καὶ ἐλπίζουμε ὅτι μὲ ὠριμότερη σκέψη θὰ μπορούσε τὸ ὅλο σκεπτικὸ νὰ ἀξιολογηθεῖ ὀρθότερα καὶ ἡ Ἀπόφαση τοῦ Δήμου νὰ ἀλλάξει κατεύθυνση.

Ἐμεῖς θεωροῦμε ὅτι, τουλάχιστον γιὰ τὶς δύσκολες μέρες ποὺ περνοῦμε, αὐτὸ ποὺ μὲ εὐαισθησία καὶ σοβαρότητα προέχει νὰ ἀντιμετωπίσουμε ὡς ὀξύτερο πρόβλημα δὲν εἶναι βέβαια ἡ καύση τῶν νεκρῶν στὰ Μεσόγεια, ὅσο ἡ καθολικὴ κινητοποίησή μας γιὰ τὴν ἀνάσταση τῶν πνευματικῶν νεκρῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ τὴ συντήρηση τῶν φτωχῶν, τῶν πεινασμένων, τῶν πολλῶν ἀναγκασμένων συνανθρώπων μας ἀφ' ἑτέρου. Ἄν ὑπάρχουν κάπου χρήματα, γιατί αὐτὰ νὰ μὴ δοθοῦν στὴ βελτίωση τῶν συνθηκῶν ἐπιβίωσης τόσων ἀνθρώπων ποὺ ὑποφέρουν καὶ νὰ δίνονται σὲ ἀμφίβολες οἰκονομικὰ καὶ πολυσυζητημένες ἠθικοπνευματικὰ ἐπενδύσεις; Ἄντὶ νὰ ἐπενδύουμε σὲ ἀποτεφρωτῆρες νεκρῶν, πιστεύουμε ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπενδύουμε σὲ ἐνδιαφέρον γιὰ αὐτοὺς ποὺ παλεύουν νὰ ζήσουν. Καὶ αὐτὸ θὰ κάνουμε ὡς Ἐκκλησία στὰ Μεσόγεια. Ἡ τιμὴ τῶν νεκρῶν συμβαδίζει μὲ τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς ζωντανούς.

Σίγουροι πῶς οἱ Δημοτικοί μας ἄρχοντες τοῦ Μαρκόπουλου θὰ ἀκούσουν τὴν ἀνιδιοτελεῖ φωνή μας, καὶ ἔτοιμοι ὡς τοπικὴ Ἐκκλησία νὰ συμβάλουμε μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις μας σὲ κάθε ὑγιῆ κοινωνικὴ προσπάθεια καὶ πρωτοβουλία τοῦ Δήμου, ἐπαναλαμβάνουμε τὸν λόγο τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς «ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν» (Β' Θεσ. β' 15) καὶ εὐχόμεστε ὅπως ὅλοι μαζί εἰρηνεύοντες καὶ ὁμονοοῦντες ὑποδεχθοῦμε τὸν ἐναθρωπίσαντα Κύριο καὶ ἐορτάσουμε

ΚΑΛΑ καὶ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ!

Μετὰ πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς Νικόλαος